

29. Neurologie

Otázky lékaře a odpovědi pacienta

Paní Šafránková má oční problémy a je unavená (Dialog 1)

Paní Řehořová trpí migrénami (Dialog 2)

[Pan Pecháček trpí nespavostí \(Poslech\)](#)

Cévní mozková příhoda (Text 1)

Roztroušená skleróza (Text 2)

Subarachnoidální krvácení (Text 3)

Kazuistika

Test

Gramatika: Věty časové

Otázky lékaře a odpovědi pacienta

Vyšetření při bolestech hlavy

[Audio 29_01_1 Odkdy máte bolesti hlavy?](#)

Od dětství. Od puberty. Od přechodu.

Odkdy trpíte bolestmi hlavy?

Pamatuju se, že mě hlava často bolela, už když jsem byla dítě.

[29_01_2 Jak často vás bolesti trápí?](#)

Nejméně jednou týdně.

Několikrát za měsíc.

[29_01_3 Jaká je ta bolest? Můžete tu bolest popsat?](#)

Je to taková prudká, náhle nastupující bolest.

[29_01_4 Jaký je charakter té bolesti? Je tupá? / Je to pulzující bolest?](#)

Je to pulzující bolest, tepe mi ve spáncích.

[29_01_5 Je bolest záchvatovitá? / Máte záchvaty bolesti? Nebo je to bolest stálá?](#)

Ne, nemám záchvaty bolesti, ale bolest začne a potom stále trvá.

[29_01_6 Narůstá ta bolest? Nebo je stejně silná jako na začátku?](#)

Prudce narůstá.

Je stále stejně silná.

[29_01_7 Je to horší ráno nebo večer?](#)

Večer.

Je to jedno.

[29_01_8 Vzbudí vás ta bolest v noci?](#)

Ne, to se ještě nestalo.

Ano, často.

[29_01_9 Předchází bolesti něco, nějaký jev?](#)

Ano, předtím hůř vidím.

Těsně předtím hůř slyším.

[29_01_10 Cítil jste, že přijde záchvat?](#)

Ano, už to poznám.

[29_01_11 Kde vás to bolí?](#)

Ve spáncích.

Kde cítíte tu bolest?

Na temeni.

[29_01_12 Víte, co záchvat bolesti vyvolá?](#)

Ne, to nevím.

Ano, obvykle ho vyvolá rozčilení.

[29_01_13 Jak dlouho trvá záchvat bolesti?](#)

Několik hodin.

Celý den.

[29_01_14 Pomůže vám, když se vyspíte?](#)

Ne, budím se v noci bolestí.

Ano, většinou mě to ve spánku přejde.

29_01_15 Jak je ta bolest silná? Můžete mi to uvést na stupnici od jedné do deseti?

Je to asi číslo sedm.

29_01_16 Jsou s bolestí spojené i jiné potíže? Například zvracení, nauzea nebo přecitlivělost na světlo či pachy?

Ano, mám rozostřené vidění a je mi špatně od žaludku.

29_01_17 Omdlel jste někdy?

Ne, nikdy.

Ano, někdy je to tak silné, že omdlím.

29_01_18 Cítil jste někdy mravenčení, necitlivost nebo slabost končetin?

Ano, někdy se mi stává, že mám špatný cit v prstech.

29_01_19 Udržíte moč? Udržíte stolici?

Ano, s tím nemám problém.

29_01_20 Berete pravidelně nějaké léky?

Teď ne, ale bral jsem.

29_01_21 Berete si nějaké léky, když bolest začne?

Ano, vždycky. Musím so vzít něco proti bolesti, nedá se to vydržet.

29_01_22 Kolik tablet za měsíc si proti bolesti berete?

Asi 15.

Otázky pro ženy

Audio 29_02_1 Máte pravidelnou menstruaci?

Ano.

Během posledního půlroku mi cyklus dvakrát vynechal.

Audio 29_02_2 Je bolest nějak vázaná na menstruační cyklus?

Je to vždycky horší před menstruací.

Audio 29_02_3 Berete nějakou hormonální antikoncepci?

Ano, asi 5 let.

Další vyšetření

Audio 29_03_1 Dívejte se na můj prst a sledujte ho.

Audio 29_03_2 Podívám se vám do oka.

Audio 29_03_3 Polkněte a potom otevřete ústa.

Audio 29_03_4 Vyplázněte jazyk.

Audio 29_03_5 Předkloňte hlavu.

Audio 29_03_6 Stiskněte mi ruku.

Audio 29_03_7 Teď si vás poslechnu fonendoskopem.

Audio 29_03_8 Teď provedu vyšetření pomocí kladívka.

Audio 29_03_9 Zavřete oči a sáhněte si na špičku nosu.

Audio 29_03_10 Dotkněte se patou kolena druhé nohy a potom sjeďte nohou ke kotníku.

Audio 29_03_11 Postavte se.

Audio 29_03_12 Zavřete oči

Audio 29_03_13 Projděte se.

Přečtěte si Otázky lékaře a odpovědi pacienta. Doplňte do dialogů otázky lékaře.

Dialog 1

? Odkdy trpíte bolestmi hlavy?

Bolestmi hlavy trpím od puberty.

? Jak často vás bolesti trápí?

Několikrát za měsíc.

? Jaká je ta bolest? / Jaký je charakter té bolesti?

Je to pulzující bolest.

? Předchází té bolesti něco?

Ano, hůř vidím.

Dialog 2

? Kde vás to bolí?

Na temeni.

? Jak dlouho trvá záchvat bolesti?

Několik hodin.

? Jak je ta bolest silná? Můžete mi to uvést na stupnici od jedné do deseti?

Je to asi číslo šest, někdy sedm.

? Jsou s bolestí spojené i jiné potíže?

Ano, často je mi špatně od žaludku.

Dialog 3

? Omdlel jste někdy?

Ne, nikdy jsem neomdlel.

? Cítil/a jste někdy mravenčení, necitlivost nebo slabost končetin?

Ano, často mám špatný cit v prstech.

? Berete si nějaké léky, když bolest začne?

Ano, musím si vzít lék proti bolesti.

? Kolik tablet za měsíc si berete?

Asi 10, někdy 15 tablet.

Vyberte slovo ze seznamu a použijte ve větě ve správném tvaru. Jedno sloveso nepoužijete.

podívat se, zavřít, otevřít, poslechnout si, provést, vypláznout, předklonit, stisknout, sáhnout si

_____ Zavřete oči.

_____ Předkloňte hlavu.

_____ Poslechnu si vás fonendoskopem.

_____ Otevřete ústa.

_____ Provedu vyšetření pomocí kladívka.

_____ Vyplázněte jazyk.

_____ Sáhněte si na špičku nosu.

_____ Podívám se vám do oka.

Dokončete věty.

Je mi špatně od _____ žaludku.

Cítím slabost _____ končetin.

Pacientka nemá pravidelnou _____ menstruaci.

Mám špatný cit v _____ prstech.

Musím si vzít něco proti _____ bolesti.

Pacient trpí častými _____ záchvaty bolesti.

Audio 29_04 Dialog

V ordinaci neurologa

Lékař, pacientka (paní Šafránková, 34 let)

Paní Šafránková: Dobrý den, pane doktore. Tady mám doporučení od praktického lékaře na vyšetření u vás.

Lékař: Dobrý den. Paní Šafránková, povězte mi sama, jaké máte potíže.

Paní Šafránková: Mám problémy s viděním, vidím dvojité a poslední dobou se to ještě zhoršilo, často mi dělá problém udržet oči otevřené, padají mi víčka.

Lékař: Jak dlouho vás to trápí?

Paní Šafránková: Asi měsíc, ale teď je to horší.

Lékař: Máte ještě nějaké jiné problémy?

Paní Šafránková: Ano, jsem unavená, odpoledne už nedokážu nic dělat, je pro mě těžké zvednout ruce a něco v nich udržet, ani prádlo nedokážu už pověsit. Taky mě bolí hlava a za krkem.

Lékař: A chůze vám nedělá potíže?

Paní Šafránková: Ano, dělá, my bydlíme v domku a pro mě je čím dál těžší vyjít do patra, kde máme ložnici. Tak poslední dobou spím dole v obýváku.

Lékař: A zhoršuje se vaše únava během dne?

Paní Šafránková: Ano, ráno se často cítím docela dobře, ale odpoledne už jsem strašně unavená.

dysartrie a jiné. Základní diagnostickou metodou je CT, které pomůže rozlišit, zda jde o iCMP či hCMP, a tím i určí terapii, která je u obou forem ictu rozdílná. Při léčbě iCMP používáme antiagregační, antikoagulační, neuroprotektivní a trombolytickou terapii, možná je i rekanalizační terapie. U hCMP můžeme pacientovi chirurgicky ošetřit krvácení nebo postupujeme konzervativně.

1. Přečtěte si text a napište, s jakými substantivy se pojí slovo *porucha*.

Porucha _____ prokrvení

Porucha _____ vědomí

Porucha _____ rovnováhy

2. Přečtěte si text a dokončete adjektiva, která se pojí se slovem *terapie*.

Terapie: antia _____ gregační
 antik _____ oagulační
 neurop _____ rotektivní
 trombol _____ ytická
 rekan _____ alizační

3. Vytvořte správná spojení.

mozková	cévy	mozková tkáň
ruptura	metoda	ruptura cévy
porucha	tkáň	porucha vědomí
diagnostická	příznaky	diagnostická metoda
různorodé	vědomí	různorodé příznaky

Audio 29_08 Text

Roztroušená skleróza (RS)

Jedná se o autoimunitní chronické onemocnění bílé hmoty centrální nervové soustavy (CNS), které vede k demyelinizaci v zánětlivých ložiscích a k difúzní ztrátě axonů. Průběh je individuální, remitentní, s atakami a remisemi. Projevy jsou závislé na lokalizaci zánětu a poškození neuronů v CNS. První příznaky se objevují u mladých osob po ránu jako poruchy vizu, citlivosti či paraparézy. Mezi symptomy patří retrobulbární neuritida, poruchy citlivosti, poruchy motoriky s centrálními parézami a hyperreflexií, mozečkové příznaky (poruchy stoje a chůze, intenční tremor, ataxie), poruchy sfinkterů, sexuální dysfunkce, nystagmus, neuralgie, epilepsie, kognitivní poruchy a jiné. V diagnostice je velmi nápomocné MRI vyšetření, také lumbální punkce. V terapii jsou využívány glukokortikoidy, plazmaferéza, imunosupresiva, interferony a jiné. Rozsáhlou problematikou je i symptomatická terapie.

Samotná příčina vzniku onemocnění není známá, teorie zmiňují genetické vlivy nebo infekce, případně různé rizikové faktory prostředí.

1. Spojte substantiva s vhodnými adjektivy.

zánětlivá	onemocnění	zánětlivá ložiska
kognitivní	průběh	kognitivní porucha
autoimunitní	porucha	autoimunitní onemocnění
genetický	faktor	genetický vliv
intenční	ložiska	intenční tremor
remitentní	tremor	remitentní průběh
rizikový	vliv	rizikový faktor

2. Spojte části vět.

1. Imunitní systém napadá	A. lokalizaci zánětu.	1. C
2. Dochází k	B. necitlivost končetin.	2. E
3. Projevy závisí na	B. centrální nervovou soustavu.	3. A
4. Mezi příznaky patří	D. magnetická rezonance.	4. F
5. V diagnostice pomáhá	E. demyelinizaci.	5. D
6. Symptodem je také	F. oční problémy.	6. B

Audio29_08 Text

- a) nepije kávu ani pivo b) pije kávu, ale pivo ne

Pacient sportuje pravidelně

- a) pozdě odpoledne b) večer

Pacient chodí spát

- a) pravidelně vždy před půlnocí b) nepravidelně, někdy až po půlnoci

2. Poslouchejte rozhovor a doplňte do vět.

Pacient má potíže se _____ spánkem. Pacient se _____ řídí radami lékaře, ale _____ nepomáhá to. Pacient pije poslední pivo v _____ šest hodin. Pacient chodí běhat po _____ páté. Pacient _____ nechodí spát přibližně ve stejnou dobu.

Kazuistika

Přečtěte si kazuistiku. Jak se ptal lékař, aby získal následující údaje?

Pacient, 46 let
stěžuje si na necitlivost v prstech rukou i nohou, časté mravenčení
uvádí také zhoršené vidění, vidí rozmazaně, často cítí bolest za okem
celková únava, která trvá už asi čtyři měsíce
vyšetřen na magnetické rezonanci

Jaké máte potíže?

Máte problémy s viděním?

Cítíte nějakou bolest? Kde?

Cítíte se unavený?

Jak dlouho už se cítíte unavený?

Byl jste na nějakém vyšetření?

Test

1. Doplňte otázky lékaře k odpovědím pacienta.

_____? Zhoršuje se vaše únava během dne?

Ano, odpoledne a večer jsem víc unavený než ráno.

_____? Je bolest záchvatovitá? / Máte záchvaty bolesti?

Ne, není, nemám záchvaty bolesti.

_____? Odkdy máte ty bolesti?

Od mládí, asi od dvaceti let.

_____? Cítil/a jste někdy mravenčení, necitlivost nebo slabost končetin?

Ano, často nemám žádný cit v rukou ani v nohou.

_____? Předchází bolesti něco, nějaký jev?

Ano, předtím hůř vidím.

2. Doplňte chybějící slovo podle kontextu.

Jak dlouho trvá _____ bolesti? záchvat

Je bolest nějak vázaná na _____ cyklus? **menstruační**

Na _____ je to asi číslo šest. **stupnici**

Zavřete oči a sáhněte si na _____ nosu. **špičku**

Teď si vás _____ fonendoskopem. **poslechnu**

3. Spojte části vět.

1. Bolí mě to	A. ruku.	1.C
2. Neudrží	B. slabost končetin.	2.E
3. Vyplázněte	C. na temeni.	3.D
4. Cítím	D. jazyk.	4.B
5. Stiskněte mi	E. moč.	5.A

Gramatika

Věty časové

Když prší, mám špatnou náladu.

Až se děti vrátí, budeme mít radost.

Telefonoval domů, **jakmile** ho propustili z nemocnice.

Více o větách příslovečných časových se dozvíte zde: [GRAMMAR GUIDE 30.2.3](#)

Cvičení

Doplňte spojky *když, až, jakmile, dokud, než, zatímco*. Každou spojku použijte jenom jednou:

Udělám to, _____ **až** budu mít čas.

_____ **dokud** nenajdu empatického lékaře, nebudu se léčit.

Zdravotní sestra připravila dokumentaci, _____ **než** přišel lékař ze sálu.

_____ **Zatímco** bude kolega v láních, jeho povinnosti budou rozděleny mezi ostatní pracovníky.

_____ **Když** vás bude bolet žaludek, vezměte se tyto kapky.

Zavolám hned, _____ **jakmile** to bude možné.

Dokončete věty. Vyberte z nabídky.

studoval jsem v Indii, mám velkou radost, chci pracovat v této nemocnici, pošlu vám zprávu, nemůžeme začít s léčbou, někdo mi telefonoval

Jakmile se to dozvím, _____ **pošlu vám zprávu**.

Než jsem přijel do České republiky, _____ **studoval jsem v Indii**.

Zatímco jsem spal, _____ **někdo mi telefonoval**.

Až dokončím studium, _____ **chci pracovat v této nemocnici**.

Dokud nemáme výsledky všech vyšetření, _____ **nemůžeme začít s léčbou**.

Kdykoli dostanu zprávu od rodiny, _____ **mám velkou radost**.